

Mobbinge uğrayanların ortak özellikleri

- Zeki, yetenekli, yaratıcı özellikler gösteren,
- Farklı görüşlere alternatif yaklaşımlar geliştirebilen,
- Başarılı ve başarıyı amaçlayan,
- Dürüst, güvenilir, işyerinde politik davranmayan,
- Destekleyici iletişim tarzını kullanan,
- İşlerini benimseyerek yapan,
- Meslek etiği ilke ve kurallarına uyan kişiliğe sahip,
- İlişkileri olumlu olan ve çevresindekilerce sevilen,
- Çalışma ilkeleri ve değerleri sağlam, bunlardan ödün vermeyen,
- Bağımsız ve yaratıcı.

Mobbing uygulayanların ortak özellikleri

- Aşırı denetleyici,
- Korkak ve nevroitik,
- Daima güçlü olma isteği içinde ve iktidar açlığı içinde olan,
- Kötü niyetli ve hileli eylemlere başvurmaktan çekinmeyen,
- Antipatik özellikler taşıyan
- Düşmanlıktan hoşlanan
- Can sıkıntısı içinde zevk arayışında olan

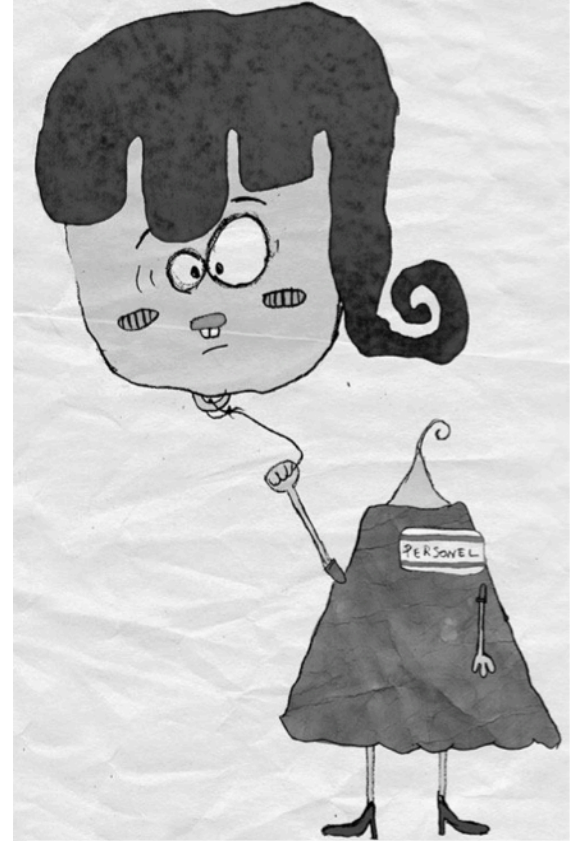
Yapılması gerekenler

- Mobbing uygulayan kişiye açıkça duruma itiraz ettiğinizi söyleyin, taciz edici söz ve davranışlarını durdurmasını isteyin.
- Yanınızda güvendiğiniz ve gerekirse tanıklık edebilecek bir iş arkadaşınız bulunsun.
- Olayları, verilen anlamsız emirleri ve uygulamaları yazılı olarak kaydedin.
- İlk fırsatta mobbing uygulayanı yetkili birine rapor edin; eşitiniz ise üstünüze, üstünüz ise yönetim kurulu ve insan kaynaklarına durumu açıkça ve kanıtlarıyla bildirin.
- Gerekliyorsa, tıbbi ve psikolojik yardım alın. Hem yardımcı olacaktır hem de kanıt oluşturacaktır.
- İş arkadaşlarınızla durumunuzu paylaşın, onlar da aynı şekilde rahatsız olabilirler, grupça şikayette bulunmanız daha etkili olabilir.
- Şikayetiniz ile ilgili süreçleri çalıştığınız kurumda takip edin.
- Mobbing suçtur. Mobbing yapan ve yapılmasına göz yuman yöneticiler, ilgili kanunlara göre suçlu kabul edilirler. Kurum içinde çözülmeyen sorunlarınız için hukuki yollara başvurun.

ODTÜ Eğitim-Sen İşyeri Temsilciliği ve Orta Doğu Öğretim Elemanları Derneği işbirliği ile hazırlanmıştır.

Mobbing

İşyerinde Psikolojik Taciz ve Duygusal Şiddet

Mobbing Nedir?

Mobbing; psikolojik şiddet, baskı, kuşatma, taciz, rahatsız etme veya sıkıntı vermek anlamlarına gelir. En iyi ifade eden anlamıyla yıldırma veya iş yerinde psikolojik terör ve uzun süreli sistematik baskı uygulamak şeklinde görülebilir.

Mobbing duygusal bir saldırdır. Yaş, ırk, cinsiyet ayrımı gözetmeden, taciz, rahatsız etme ve kötü davranış yoluyla herhangi bir kişiye yönelik saldırganlıktır. Kişiyi iş yaşamından dışlamak amacıyla kasıtlı olarak yapılır. Kişinin saygısız ve zararlı bir davranışın hedefi olmasıyla başlar. İşveren ima ve alayla, karşısındaki toplumsal itibarını düşürmeye yönelik saldırgan bir ortam yaratarak kişiyi işten ayrılmaya zorlar.

Mobbing, işin akışına ya da bir davranışa ilişkin bir anlaşmazlıkla başlar. Daha sonra mobbing uygulayan kişinin saldırgan eylemleriyle devam eder, saldırganlığa mobbing uygulayan kişinin dışında yönetim veya iş arkadaşları da katılabilir. Bir sonraki aşamada mobbinge uğrayan kişi, sorunun kaynağı, problemlili ya da akıl hastası olarak damgalanır. Süreç, işe son verilmesi ya da kişinin ayrılması ile sonuçlanır. Bu sonuç, çoğunlukla mobbingin bitmesi anlamına gelmez, çünkü benzer bir iş kolunda çalışmak zorunda olan kişi kötü huylu, asi ya da işten anlamaz olarak damgalanarak referansları kirlenmiş olur.

Karşılaşılabileceğimiz mobbing davranışları

Çalışanların şerefi, doğruluğu, güvenilirliği ve mesleki yeterliliğine saldırılması (arkanızdan kötü konuşulur, asılsız söylentiler çıkarılır, kararlarınız sürekli sorgulanır, özgüveninizi olumsuz etkileyen bir iş yapmaya zorlanırsınız),

Olumsuz, küçük düşürücü, yıldırıcı, taciz edici, kontrol edici iletişim kurulması (başarılması zor görevler için yetersiz süre tanımak, izole edilmek, bilgi saklamak, yetkileri azaltmak vb.),

Bir veya birkaç kişi tarafından mobbing yapılması,

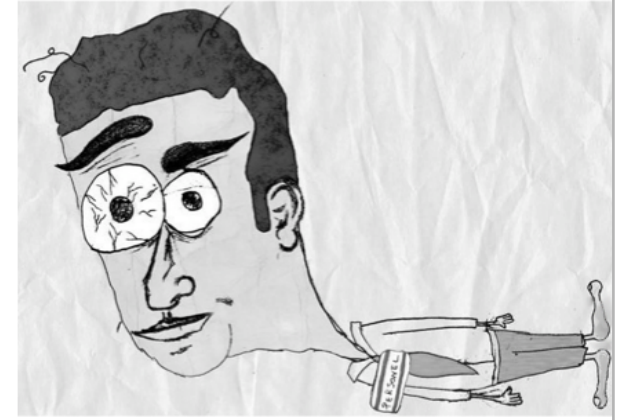
Mobbingin sürekli ve sistematik bir biçimde yapılması,

Mobbing uygulanan kişinin sürekli hatalıymış gibi gösterilmesi,

Mobbing uygulanan kişinin itibarsızlaştırılması, kafasının karıştırılması, yıldırılması, işyerinde meslektaşlarıyla iletişiminin engellenmesi (sözünün kesilmesi, yaptığı işin sürekli eleştirilmesi, jest ve bakışlarla rahatsız edilmesi, yazılı ve sözlü olarak tehdit edilmesi vb.) ve teslimiyete zorlanması,

Mobbing uygulanan kişinin sosyal ilişkilerden yalıtılması (görev arkadaşlarının onunla konuşmaması, herkesten uzak bir masa ya da ofiste çalışmaya zorlanması vb.) ve böylece bu kişinin yokmuş gibi davranılması,

Mobbing uygulanan kişinin itibarına ve mesleki bilgilerine saldırılması (kişi hakkında asılsız söylentiler çıkarılması, kararları doğru olsa da sürekli sorgulanması, onun özgüvenini olumsuz etkileyen ve görev alanı dışında ve nitelsiz bir iş yapmaya zorlanması veya ona verilen işin sürekli değiştirilmesi vb.),

Mobbing uygulanan kişinin sağlığına doğrudan saldırılması (fiziksel olarak ağır işler yapmaya zorlanması, fiziksel şiddet tehditleri uygulanması, doğrudan cinsel taciz ve fiziksel zarar verilmesi vb.),

Mobbinge uğrayan kişinin işyerinden ayrılmaya zorlanması ve bunun kendi tercihiymiş gibi gösterilmesi,

Mobbingin, mobbing uygulanan kişi üzerindeki etkileri

Mobbing insanın mesleki bütünlük ve benlik duygusunu zedeler, kişinin kendine yönelik kuşkusunu artırır, paranoyaya ve kafa karışıklığına neden olur, mobbinge uğrayan kişi kendine güven duygusunu yitirir, kendisini yalıtabilir, huzursuzluk, korku, utanç, öfke ve endişe duyguları yaşar. Mobbing, ağlama, uyku bozuklukları, depresyon, yüksek tansiyon, panik atak, kalp krizine kadar giden sağlık sorunları ve travma sonrası stres bozukluğu yaratabilir.